

**НИЗОМИЙ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ**

МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ МЕНЕЖМЕНТИ

ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ

Билим соҳаси:	100000 – Таълим
Таълим соҳаси:	110000 – Таълим
Таълим йўналиши:	60110200 – Мактабгача таълим

Фан/мавзу коди МТМ304		Ўқув йили 2024-2025	Семестр 6	Кредитлар 4	
Фан/мавзу тури Танлов		Таълим тили Ўзбек/рус		Хафтадаги дарс соатлари 4	
1.	Фаннинг номи	Аудитория машгулотлари (соат)		Мустақил таълим (соат)	Жами юклама (соат)
	Мақтабгача таълим менежменти	60		60	120
2.	I. Фаннинг мазмуни Фанни ўқитишдан мақсад – Мақтабгача таълимда менежмент фани бўлажак тарбиячиларни мақтабгача таълим-тарбия қонуниятлари, шунингдек, мақтабгача таълимга қўйиладиган талаблар, унинг тамойиллари, мазмуни, педагогик асосларини билан яқиндан таништириш асосларини ўргатади. Фаннинг асосий вазифалари – Мақтабгача таълим назарияси ва амалиёти, ўзига хос хусусиятлари, таълимий-тарбиявий жиҳатлари, услубчининг касбий фаолияти ва унга қўйиладиган талаблар; Ўзбекистон Республикасида мақтабгача таълим ташкилоти тизими, унга раҳбарлик қилиш ва ташкил этишнинг замонавий усуллари ҳақида билим, тегишли кўникма ва малакаларни ҳосил қилиш.				
3.	II. Асосий назарий қисм (маъруза машгулотлари) II.1. Фан таркибига қуйидаги мавзулар киради: 1-Мавзу: Ижтимоий мақтабгача таълимни ташкил этиш вазифалари. Ижтимоий мақтабгача таълимни ташкил этиш вазифалари, мақтабгача таълимнинг Давлат характери, унинг таълим тизимида тутган ўрни. Ўзбекистонда ижтимоий мақтабгача таълимнинг вужудга келиши ва тараққиёт босқичлари, Таълим тўғрисида Қонун ва кадрлар тайёрлаш миллий дастурида мақтабгача таълимнинг мақсад ва вазифалари, мақтабгача таълим бўйича тарихий ҳужжатлар ҳақида билим бериш. 2-Мавзу: Мустақиллик йилларида мақтабгача таълим тизимини ривожлантириш тамойиллари ва асосий йўналишлари. Мустақиллик йилларида мақтабгача таълим тизимини ривожлантириш тамойиллари ва асосий йўналишлари. Ўзбекистонда мақтабгача таълим тизимидаги олиб борилган ислохотлар. 3-Мавзу: Мақтабгача таълимни ривожлантириш ва молиявий таъминлаш. Мақтабгача таълимни режалаштириш ва молиявий таъминлаш. Режалаштиришнинг асосий босқичлари ва турлари.				

4-Мавзу: Мактабгача таълим ташкилоти ва уларни ташкил этиш.

Мактабгача таълим ташкилоти - мактабгача ёшдаги болаларга ижтимоий тарбия берадиган муассаса, турли типдаги мактабгача таълим ташкилотининг ташкилий тизимини белгилаб берувчи Давлат инструкторив хужжатлари, мактабгача таълим ташкилоти биноларини лойиҳалаштириш, нодавлат мактабгача таълим ташкилотини ташкил этиш ҳақида тушунча бериш.

5-Мавзу: Мактабгача таълим ташкилоти директори.

Директор- мактабгача таълим ташкилоти раҳбари. Директор ишининг мазмуни, услубий ва тарбиявий ишларига раҳбарлиги. МТТ директорини ташкилий, ҳўжалик ва ота-оналар билан олиб борадиган ишлари. Унинг иш режаси. Директор ташкилотчи, маъмуриятчи, юқори малакали педагог ва унга қўйилган талаблар.Мудира ишининг мазмуни: директорнинг маъмурий ҳўжалик ишлари, ташкилий педагогик ишларга раҳбарлиги, таълим-тарбиявий ва методик ишларга раҳбарлик, ота-оналар жамоатчилиги билан иш услублари, дастур талабларининг бажарилишига директорнинг раҳбарлиги назорати, ота-оналар, жамоат олдидаги ҳисобдорлиги, мудира ишини режалаштириш, мудиранинг ҳуқуқ ва вазифалари ҳақида тушунча бериш.

6-Мавзу: Мактабгача таълим ташкилоти услубчисининг методик ишларга раҳбарлиги.

Мактабгача таълим ташкилоти услубчисининг методик ишларга раҳбарлиги. Мактабгача таълимга қўйилган давлат талабларини сифатли ва мазмуни бажарилишини таъминлаш, уларга методик хизмат кўрсатишни яхшилаш, таълим-тарбия жараёнини юқори даражада сифатли бўлишига эришиш. Илғор иш тажрибаларни оммалаштириш.

7-Мавзу: Педагогик кенгаш шакллари

Педагогик кенгаш ва унинг вазифалари, педагогик кенгаш мажбуриятлари, педагогик кенгаш ҳақ-ҳуқуқлари, педагогик кенгаш масъулияти, педагогик кенгашни ўтказиш шакллари ҳақида тушунча бериш.

8-Мавзу: Менежментда шахсга йўналтирилган таълим технологиялари.

Шахсга йўналтирилган таълим технологияларининг турлари. МТТда “Раҳбар ва ходим” муносабатлари. МТТ педагоглари портфолиоларини шакллантириш ва амалиётга татбиқ этиш. Бошқарувда индивидуал ёндашув.

9-Мавзу: Мактабгача таълим ташкилоти бўйича методик ишларни ташкил этиш вазифалари.

Мактабгача таълим ташкилоти бўйича методик ишларни ташкил этиш вазифалари. Услубий хизмат фаолиятининг асосий йўналишлари, методик хизмат мақсади, методик хизмат вазифалари, методик хизмат фаолиятининг асосий йўналишлари мазмуни ҳақида.

10-Мавзу: Методик хизматини бошқариш ва менеджментнинг фаолияти.

Мактабгача таълим тизимидаги методик фаолиятнинг ўзига хос тури. Мактабгача таълим туман бошқармаси ва бўлимлари томонидан услубий хизмат, унинг мақсади ва асосий йўналишлари. Услубий ишларни бошқариш. МТТ бошқарувига методик технологиялари.

Амалий машғулотлар

1. Ижтимоий мактабгача таълимни ташкил этиш вазифалари.
2. Мустақиллик йилларида мактабгача таълим тизимини ривожлантириш тамойиллари ва асосий йўналишлари.
3. Мактабгача таълимни ривожлантириш ва молиявий таъминлаш.
4. Мактабгача таълим ташкилоти ва уларни ташкил этиш.
5. Мактабгача таълим ташкилоти раҳбари.
6. Мактабгача таълим ташкилоти услубчисининг методик ишларга раҳбарлиги.
7. Педагогик кенгаш шакллари.
8. Назорат қилишнинг усул ва услублари.
9. Мактабгача таълим ташкилоти бўйича методик ишларни ташкил этиш вазифалари.
10. “Методист мактаби” хонасининг иш мазмуни.
11. Смета–давлат молиявий ҳужжат сифатида.
12. Нодавлат мактабгача таълим муассасаларини ташкил этиш.
13. Мактабгача таълим ташкилоти услубий бошқарувда услубчи фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари.
14. Мактабгача таълим ва тарбияни бошқариш жараёнида ахборот технологияларини қўллаш.
15. Мактабгача таълим ташкилотларида тарбиявий ишларни моделлаштириш.
16. Ижтимоий мактабгача таълимни ташкил этиш вазифалари
17. Мустақиллик йилларида мактабгача таълим тизимини ривожлантириш тамойиллари ва асосий йўналишлари.
18. Мактабгача таълимни ривожлантириш ва молиявий таъминлаш
19. Мактабгача таълим ташкилоти ва уларни ташкил этиш.
20. Директор- мактабгача таълим ташкилоти раҳбари.

III. Мустақил таълим ва мустақил ишларни бажариш тартиби

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар:

1. Ижтимоий мактабгача таълимни ташкил этиш вазифалари
2. Мустақиллик йилларида мактабгача таълим тизимини ривожлантириш тамойиллари ва асосий йўналишлари.
3. Мактабгача таълимни ривожлантириш ва молиявий таъминлаш.
4. Мактабгача таълим ташкилоти ва уларни ташкил этиш.
5. Мактабгача таълим ташкилоти раҳбари.
6. Мактабгача таълим ташкилоти услубчисининг методик ишларга раҳбарлиги.
7. Педагогик кенгаш шакллари.
8. Назорат қилишнинг усул ва услублари.
9. Мактабгача таълим ташкилоти бўйича методик ишларни ташкил этиш вазифалари.
10. “Методист мактаби” хонасининг иш мазмуни.
11. Смета–давлат молиявий ҳужжат сифатида.
12. Нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил этиш.
13. Мактабгача таълим ташкилоти услубий бошқарувида услубчи фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари.
14. Мактабгача таълим ва тарбияни бошқариш жараёнида ахборот технологияларини қўллаш.
15. Мактабгача таълим ташкилотларида тарбиявий ишларни моделлаштириш.
16. Таълимнинг асосий вазифалари
17. Ривожланган мамлакатларда мутахассислар тайёрлаш.
18. Таълим тизимида узлуксизлик.
19. Таълим тизимида кадрлар сифатига эътибор
20. МТ тизимидаги стандартлар
21. Таълимда бошқарув модели.
22. Раҳбар томонидан режалаштирилган бошқарув ҳаракати.
23. Бошқарув воситаларининг вазифаси
24. Раҳбарга бўйсунишда жамоа таъсири.
25. Таълим соҳасида менежмент маданияти.
26. Мактабгача таълим ташкилотларида маркетинг.

	27. Таълим сифатини лойиҳалашнинг асосий вазифалари. 28. Мактабгача таълим ташкилотларида менежмент. 29. Мактабгача таълим ташкилотларида педагогик жараёни бошқариш. 30. Раҳбар томонидан режалаштирилган бошқарув ҳаракати. 31. Бошқарув касбий маҳорат сифатида. 32. Бўлажак раҳбарнинг креатив малакасини ошириш технологияси. 33. Мактабгача таълим ташкилоти раҳбарига қўйиладиган талаблар. 34. Мактабгача таълим ташкилотси раҳбарининг иш ҳужжатлари. 35. Мактабгача таълим соҳасидаги муаммолар ва эчимлар. 36. Замонавий технологияларни жорий қилш орқалий жаҳон стандартларига мос келадиган мутахассисларни тайёрлаш. 37. Бошқарув маҳоратини юксалтириш технологиялари. 38. Мактабгача таълим ташкилотларида тарбиявий ишларни моделлаштириш. 39. Мактабгача таълимни бошқариш жараёнида ахборот технологияларини қўллаш. 40. Маркетинг хизмати орқали педагогларни малакасини ошириш. Мустақил ўзлаштириладиган мавзулар бўйича талабалар томонидан рефератлар тайёрлаш ва уни тақдимот қилиш тавсия этилади.
3.	V. Таълим натижалари (шаклландиган компетенциялар) Талаба билиши керак: • Мактабгача таълим менежменти фанининг назарияси ва методикасини асосларини, Мактабгача таълимнинг таълим тизимида тутган ўрни, мактабгача таълим бўйича касбий фаолиятнинг умумий тамойиллари, мактабгача педагогиканинг ривожланиш тамойиллари тўғрисида мактабгача педагогика тарихи, Ўзбекистон Республикасида мактабгача таълим ташкилотлари тизимини <i>тўғрисида билимга эга бўлиши</i>; • Мактабгача таълимда раҳбар фаолиятининг назарий ва амалий билимларини эгаллаш, мактабгача таълимда раҳбарнинг ўз фаолиятини режалаштириш бўйича <i>қўникма ҳосил қилиши</i>; • Мактабгача таълимнинг асосий принциплари, мактабгача таълим раҳбарига қўйиладиган асосий талаблар, мактабгача таълимнинг мазмун ҳақида <i>малакаларига эга бўлишлари лозим</i>.

4.	VI. Таълим технологиялари ва методлари: • маърузалар; • интерфаол кейс-стадилар; • семинарлар (мантикий фикрлаш, тезкор савол-жавоблар); • гуруҳларда ишлаш; • тақдиротларни қилиш; • индивидуал лойиҳалар; • жамоа бўлиб ишлаш ва ҳимоя қилиш учун лойиҳалар.
5.	VII. Кредитларни олиш учун талаблар: Фанга оид назарий ва услубий тушунчаларни тўла ўзлаштириш, таҳлил натижаларини тўғри акс эттира олиш, ўрганилаётган жараёнлар ҳақида мустақил мушоҳада юритиш ва жорий, оралиқ назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича ёзма ишни топшириш.
6.	Асосий адабиётлар: 1. Ш. Қурбонов, Э. Сейтхалилов “Таълим сифатини бошқариш”. Т.: -2006 й. 2. К.М.Қосимов “Ташкилот ва ташкилий бошқариш назарияси” Т.: “А.Қодирий” 2004 й. 3. Д.Р.Джураева “Мактабгача таълим ёшидаги болаларга таълим-тарбия беришнинг замонавий тенденциялари” Т.: -2015 й. Услубий қўлланма 4. Р.Х.Джураев “Таълим менежменти”. Т.: -2006 й. Ўқув қўлланма. 5. “Илк қадам” Давлат ўқув дастури, Т.: - 2018 й. Қўшимча адабиётлар: 1. Ш.М.Мирзиёев “Буюк келажагимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга қурамиз”. Т.: -20017й 2. Ш.М.Мирзиёев “Эркин ва фаровон демократик ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз”. Т.: -20016й 3. Ш.М.Мирзиёев “Қонун устунворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш-юрт тараққиёти ва халқ фароволигини гарови” Т.: -2016 й. 4. Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси. Ўзбекистон Республикаси президентининг фармони. <i>Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017й., 6-сон, 70-модда.</i> 5. Мирзиёев Ш.М. “2017-2021-йилларда мактабгача таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори. Т.: -2016 й. 29-декабр.

	Ахборот манбаалари: 1. www. tdpu. uz 2. www. pedagog. uz 3. www. ziyonet. uz
7.	Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети томонидан ишлаб чиқилган ва университет Кенгашининг 2022 йил “_____” _____даги қарори билан тасдиқланган.
8.	Фан/модул учун масъул дастур муаллифлари: Ш.А.Садикова Низомий номидаги ТДПУ, “Мактабгача таълим методикаси” кафедраси профессори в.б,п.ф.н. Ю.Р.Махмутазинова Низомий номидаги ТДПУ, “Мактабгача таълим методикаси” кафедраси ўқитувчиси
9.	Тақризчилар: М.Х.Таджиева – Тошкент педагогика коллежи директори. п.ф.н.,доцент Н.Ш.Абдуллаева - Мактабгача таълим ташкилотлари директор ва мутахассисларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти, "Мактабгача ва мусиқий таълим" кафедраси мудири, PhD доцент.